

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติด้านการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 3) ศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และ 4) เปรียบเทียบสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามอายุและประสบการณ์ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 168 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 118 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สามารถสรุปผลการศึกษาค้นคว้า อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะไว้ ดังนี้

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าการศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้ศึกษาค้นคว้านำเสนอสรุปผลการศึกษาค้นคว้าดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 7 ขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาข้อ 14 คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดย มิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นหรือจ้างวาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการขอเสนอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง และ ข้อ 10 ตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและ ผู้เรียน ไม่ทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับการปฏิบัติด้านการรักษาวินัยบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 7 ปฏิบัติตามหน้าที่ตามแนวทางการรักษาวินัยและไม่มีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อ 5 ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในแนวทางการรักษาวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด และ ข้อ 1 เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3. ผลการศึกษาศภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Establishment) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการระบุความเสี่ยง (Risk Identification) อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ของแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 2 เป้าหมายการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อ 6 สถานศึกษา กำหนด นโยบาย กลยุทธ์ และวิธีการปฏิบัติการหาความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรที่เป็นรูปธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และข้อ 4 บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3.2 ด้านการระบุความเสี่ยง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 7 สถานศึกษามีการวิเคราะห์ ตรวจสอบค้นหาประเด็นความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อ 9 สถานศึกษาระบุความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรสอดคล้องกับข้อกำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อ 8 สถานศึกษาให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการระบุความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรมีค่าเฉลี่ยเท่ากับข้อ 10 สถานศึกษาระบุความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรไว้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3.3 ด้านการประเมินความเสี่ยง โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 14 สถานศึกษาเปิดโอกาสบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการประเมินในการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อ 12 สถานศึกษากำหนดแนวทางในการ ประเมินระดับความรุนแรงความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อ 13 สถานศึกษามีการประเมินระดับความรุนแรงความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร ทุก 3 เดือน อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3.4 ด้านการสร้างแผนการบริหารจัดการ โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณา รายข้อ พบว่า ข้อ 19 สถานศึกษากำหนดแผนการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรไว้อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อ 17 สถานศึกษาเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อ 18 สถานศึกษาตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ

3.5 ด้านการติดตามสอบถาม โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อ 20 สถานศึกษากำหนดแนวทางในการติดตามตรวจสอบความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ข้อ 21 สถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากร เป็นระยะ ทุก 3 เดือน อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อ 23 สถานศึกษารายงานผลการประเมินความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรให้ต้นสังกัดทราบทราบ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามอายุและประสบการณ์

4.1 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารที่อายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

4.2 จำแนกตามประสบการณ์ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารที่อายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผู้ศึกษาค้นคว้านำเสนอการอภิปรายผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ระดับความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยเมื่อแยกตามรายข้อพบว่า การขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดย มิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นหรือจ้างวาน ให้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้นอยู่ในระดับปานกลางมีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงสุด เนื่องมาจากการที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามจรรยาบรรณและระเบียบข้อบังคับของทางราชการซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของการคอร์รัปชันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประกอบ กุลเกลี้ยง (2549) ได้ศึกษารูปแบบการคอร์รัปชันในสถานศึกษาพบว่า การคอร์รัปชัน (Corruption) ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ลุกลามเข้าไปสู่สถาบัน การศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ พฤติกรรมคอร์รัปชันที่พบคือ การทำหรือใช้เอกสารปลอม การใช้เวลาราชการไปหาประโยชน์แก่ตนเอง การออกคำสั่งสถานศึกษาที่ขัดต่อระเบียบกฎหมาย การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต การละทิ้งหรือการทอดทิ้งหน้าที่ การพิจารณาความดีความชอบขัดต่อหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนด การล่องลະเมิดสิทธิเด็ก การประพฤติมิชอบในการคัดเลือกบุคคลเข้า

รับราชการ การประพุดมิชอบในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน การเรียกการรับหรือยอมจะรับเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยมิชอบ การเบียดบังยกยอกหรือนำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัวโดยทุจริต การเบิกจ่ายเงินงบประมาณไม่โปร่งใส การเบิกจ่ายเงินนอกงบประมาณไม่โปร่งใส การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างไม่โปร่งใส การใช้ข้อสอบเอื้อเฉพาะผู้ที่ตนหรือคณะสอนพิเศษ การเสนอผลงานทางวิชาการเป็นเท็จ และการตัดสินผลการเรียนโดยไม่เป็นธรรมแก่นักเรียน

2. ระดับการปฏิบัติการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการด้านรักษาวินัยบุคลากรอย่างเคร่งครัด และกระตุ้น สร้างเสริมขวัญกำลังใจและจูงใจบุคลากรเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานขององค์กรเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญ วัชรรังสี (อ้างถึงใน ยุติธรรม สินธุ, 2541) กล่าวว่า คุณภาพของคนในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากคนจะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ มีความเต็มใจทำงานตามบทบาทหน้าที่ โดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในตำแหน่งบริหารจะต้องทำหน้าที่ประสานให้ผู้ปฏิบัติงาน มีปฏิสัมพันธ์กันในการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดด้วยความเต็มใจ ผู้บริหารที่ไม่มีความสามารถจะเป็นผู้ทำลายขวัญและความพึงพอใจของบุคลากร ทำให้งานด้านต่าง ๆ ขาดประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม หากผู้บริหารมีความสามารถจูงใจให้ผู้มีความรู้ความสามารถมาร่วมปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ มีความรับผิดชอบและมีประสิทธิภาพในการทำงาน ย่อมสร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพได้ตามเป้าประสงค์นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กรหรือหน่วยงาน ดังนั้น การจูงใจเพื่อให้เกิดความพยายามในการปฏิบัติงาน จึงน่าจะเป็นหลักการบริหารที่ดีวิธีหนึ่ง ซึ่งผู้บริหาร จำเป็นต้องแสวงหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแรงผลักดันต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยจูงใจที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการปฏิบัติงานของบุคลากร ทั้งนี้เพื่อสามารถเลือกที่จะนำมาใช้อย่างเหมาะสมและถูกต้องกับบุคคลและเหตุการณ์หรือเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กร กล่าวโดยสรุปได้ว่า ในการทำงานใด ๆ ก็ตามถ้าจะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องได้รับการจูงใจอย่างถูกวิธีในลักษณะที่กระตุ้นให้เขาพยายามใช้ความสามารถและทักษะที่มีอยู่อย่างเต็มที่ ทั้งนี้ โดยการใช้ที่ผู้บริหารจะต้องใช้เทคนิควิธีการในการศึกษานักบุคลากรในองค์กรของตน ว่าบุคคลเหล่านั้นมีความต้องการหรือมีความพอใจในสิ่งใดจากการทำงาน

3. สภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต3 โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากกระบวนการบริหารความเสี่ยงทั้งด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการสร้างแผนการจัดการและด้านการติดตามสอบถาม เนื่องจากสถานศึกษาต้องปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดซึ่งมีการติดตามอยู่เป็นประจำตามแผนปฏิบัติราชการ ของแต่ละสถานศึกษาที่กำหนดนโยบาย แผนงานและวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานบุคลากรไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิเวศน์ เกิดปราชญ์ (2539, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การกำหนด เป้าหมาย นโยบาย แผนงาน โครงการในการบริหารงานบุคลากร การส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการในการพัฒนางานของบุคลากรมีระดับการปฏิบัติมากที่สุด และสมพร ใจคำปัน (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคลากรของสถานศึกษา สรุปว่าการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากร ให้ได้ประโยชน์สูงสุดคือมีการวางแผนและใช้แผนปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการการทำงานและมีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรเข้าปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนรวมทั้ง วินัย เวียงลอบ (2551) ที่กล่าวว่า การประเมินการประเมินความเสี่ยงต้องเป็นไปตามนโยบายมีแนวทางในการดำเนินการรวมทั้งการมีส่วนร่วมและการรายงานผลการประเมิน

4. เปรียบเทียบสภาพการบริหารความเสี่ยงด้านวินัยและการรักษาวินัยบุคลากรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามอายุและประสบการณ์ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ผู้บริหารที่อายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง สอดคล้องกับ วีรพจน์ เคงสม (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนชุมชนบริหารธุรกิจ ตามความคิดเห็นของครู เจ้าหน้าที่ และพนักงาน พบว่า ผู้บริหาร ครู เจ้าหน้าที่ และพนักงานที่มีอายุและประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำข้อค้นพบจากการศึกษาเกี่ยวกับระดับความเสี่ยงด้านวินัยบุคลากรที่พบ ว่าขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดย มิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นหรือจ้างวาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการขอเสนอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น มีโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงสูงสุด มาใช้เป็น สารสนเทศ เพื่อวางแผนการบริหารความเสี่ยง และป้องกันความเสี่ยงดังกล่าว

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาค้นคว้าการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารความเสี่ยงด้านการเงิน การบริหารความเสี่ยงด้านวิชาการ เป็นต้น